

> Retouradres Postbus 16191 2500 BD Den Haag

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
p.a. DCMR
Postbus 843
3100 AV Schiedam

ILT
Veiligheid en instituties
Publieke instellingen
Bedrijven

Postbus 16191
2500 BD Den Haag

Contactpersoon
Meld- en Informatiecentrum
T 088 489 00 00
www.ilent.nl

Datum 4 december 2024
Betreft Advies aanvraag omgevingsvergunning Chemours Netherlands

Ons kenmerk
764966

Uw kenmerk
2906548

Geacht College,

Op 25 oktober 2024 heeft de ILT ter advisering van de DCMR namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland de aanvraag om een verandering van de omgevingsvergunning van Chemours Netherlands B.V. (hierna Chemours) aan de Baanhoekweg 22 te Dordrecht ontvangen. De aanvraag betreft het vergunnen van al langer bestaande emissies van (a) PFAS-verbindingen die niet eerder zijn geconstateerd en (b) PFAS-verbindingen die wel al eerder vergund waren maar waarvan nu blijkt dat de vracht hoger ligt dan vergund.

De onvergunde emissies zijn geconstateerd tijdens het PFAS meetprogramma dat Chemours op bestaande lucht emissiepunten in de fabrieken heeft laten uitvoeren. Dat de emissies niet eerder zijn geconstateerd, verklaart Chemours als volgt; *“Analysetechnieken voor stoffen zijn sterk in ontwikkeling, zowel voor wat betreft de identificatie van stoffen als de detectiegrenzen (die steeds lager worden)”*.

De voorliggende versie van de aanvraag acht ik niet ontvankelijk vanwege de volgende redenen:

1. Gezondheid omwonenden

De aanvraag geeft alleen aan of een stof is ingedeeld naar CMR-1A of 1B en niet of een stof is ingedeeld naar CMR-2. Dit terwijl de indeling naar CMR-2 ook relevant is om te beschouwen. Deze classificatie betekent immers dat er aanwijzingen zijn dat de stof carcinogeen, mutageen en/of reprotoxisch is. Uit voorzorg voor de gezondheid van de omwonenden is het daarom van belang om af te wegen of nader onderzoek nodig is om de blootstellingsrisico's voor omwonenden goed te kunnen beoordelen.

Voor bijvoorbeeld HFPO-DA (GenX) heeft het RIVM in 2016 geconcludeerd dat een CMR-2 classificatie gerechtvaardigd is¹. In 2019 heeft het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen besloten dat – in het kader van REACH - nader onderzoek naar de carcinogene effec-

¹ Evaluation of substances used in the GenX technology by Chemours, Dordrecht, RIVM (2016)

ten noodzakelijk was door middel van muizentesten. Het beroep dat Chemours tegen dit besluit heeft ingediend, is in januari 2021 afgewezen². Op het moment van schrijven, is dit bijna vier jaar geleden en ligt het in de rede dat dit onderzoek inmiddels is afgerond en de uitkomsten bekend zijn. Met betrekking tot dit voorbeeld adviseer ik dan ook de aanvraag met die informatie te laten aanvullen om vervolgens te beoordelen of het nodig is het RIVM te verzoeken een (i)MTR-waarde af te leiden.

ILT
Veiligheid en instituties
Publieke instellingen
Bedrijven

Datum
4 december 2024

Ons kenmerk
764966

2. Metingen

a. Scope

Uit de voorliggende aanvraag wordt duidelijk dat Chemours de af- en rookgassen vanuit 15 emissiepunten heeft geanalyseerd op de aanwezigheid van 37 PFAS. Chemours motiveert niet waarom de scope is afgebakend tot deze 37 PFAS. Waarom is er bijvoorbeeld voor gekozen om de af- en rookgassen niet te bemeten op PFIB, HFP, PPVE, E1, TFE. Ook is onduidelijk waarom metingen zijn verricht bij 'slechts' 15 emissiepunten terwijl Chemours veel meer emissiepunten heeft.

b. Analyserapporten

In de voorliggende aanvraag staat dat de metingen zijn uitgevoerd "*bij representatieve omstandigheden (of bij producttypes waarbij relatief hoge PFAS-waarden werden verwacht).*" Welke omstandigheden representatief zijn of bij welke producttypes hoge PFAS-waarden werden verwacht, is niet gespecificeerd laat staan onderbouwd. Ik adviseer de aanvraag daarop te laten aanvullen door onder andere de analyserapporten van de metingen toe te voegen.

3. Aanvraagtactiek

Binnen een jaar tijd zijn er al meerdere aanvragen voor bestaande emissies dan wel (indirecte) lozingen ingediend die recentelijk – naar aanleiding van metingen - zijn ontdekt.

Zo is vier maanden voor de indiening van de voorliggende aanvraag een andere aanvraag ingediend omdat TFA was aangetroffen bij de emissiepunten TL100 en TL32. Echter TFA als ook de betreffende emissiepunten zijn onderdeel van dezelfde metingen die aanleiding zijn geweest tot de voorliggende aanvraag. Het is niet in het belang van een goede, integrale en efficiënte beoordeling wanneer Chemours naar aanleiding van de resultaten van het PFAS meetprogramma die zij op bestaande lucht emissiepunten in de fabrieken heeft laten uitvoeren, de aanvraag voor emissies opknijpt in meerdere aanvragen. Vanuit het beoordelingsperspectief zijn beide aanvragen immers onlosmakelijk met elkaar verbonden. Temeer omdat alle PFAS op basis van art.5.22a lid 2 onder a sub 6 van het Besluit Activiteiten Leefomgeving (hierna: BAL) als ZZS zijn geclassificeerd.

4. Referentie emissiegrenswaarden

In de voorliggende aanvraag wordt een beoordelingskader voor de PFAS emissies voorgesteld dat louter is gebaseerd op de bovenkant van de met BBT geassocieerde emissieniveaus (BBT-GEN's) voor geleide emissies naar lucht van vluchtige organische stoffen (VOS). Deze BBT-GEN zijn opgenomen in BBT.11 van de (Europese) BBT-conclusies voor de gemeenschappelijke behandeling en beheer van afgassen in de chemiesector (BREF WGC; januari,

² [20a718a5-2296-9e4f-06c2-c5c215ee7f9b \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1118/oj)

2023). De ILT plaatst de volgende kanttekeningen bij dit door Chemours voorgestelde beoordelingskader:

- a. Het is de vraag of de BREF WGC wel rekening houdt met de PFAS groep en daarmee van toepassing is (en niet gewoon §5.4.4 van het BAL). Hiervoor zijn een aantal aanwijzingen:
 - i. In de gehele BREF wordt PFAS geen enkele keer genoemd. PFAS staat dan ook niet genoemd in de lijst met *key environmental issues (KEIs)* die tijdens de startbijeenkomst in 2017 zijn vastgesteld als basis voor het opstellen van de BREF.
 - ii. Zoals blijkt uit §1.2.1 zijn er twee criteria op basis waarvan een verontreinigde stof als KEI is beschouwd voor de BREF WGC i.e. (a) of de stof die vrijkomt bij betreffende activiteiten problematisch is voor het milieu, (b) of de activiteiten waarbij die stof vrijkomt significant zijn binnen de EU (als in aantal installaties, geografische verspreiding, bijdrage aan de totale industriële emissies).

Voor wat betreft het eerste criterium moge duidelijk zijn dat de inzichten van nu leiden tot een ander oordeel over PFAS dan de inzichten die begin 2017 beschikbaar waren. Voor wat betreft het tweede criterium is het van belang op te merken dat de bijdrage aan de totale industriële emissies werd achterhaald door middel van de rapportages die in het kader van de E-PRTR verordening gedaan moesten worden. Echter in het kader van E-PRTR wordt er niet gerapporteerd over PFAS.

In de toelichting op de categorie VOS in §1.2.6.1 van de BREF WGC worden dan ook de data gepresenteerd die op basis van E-PRTR beschikbaar zijn. Maar dit geeft dus geen enkel zicht op de PFAS emissies.
 - iii. Bovendien is het maar zeer de vraag of PFAS ingedeeld moet worden onder VOS. Zoals blijkt uit §1.2.1 van de BREF is de lijst van verontreinigde stoffen in bijlage II van de richtlijn 2010/75/EU het startpunt geweest voor de verdere afbakening van de stoffen waar de BREF wel en niet op ziet. In die lijst staan ‘vluchtige organische stoffen’ en ‘fluor en fluorverbindingen’ als twee aparte categorieën genoemd. Het ligt voor de hand dat organische fluorverbindingen ook onder ‘fluor en fluorverbindingen’ ingedeeld kunnen worden. Zou dat niet de bedoeling zijn dan was dat middels een toevoeging ‘anorganisch’ wel duidelijk gemaakt.
 - iv. Binnen de BREF WGC zijn de gasvormige fluoriden wel afgebakend tot anorganische fluorideverbindingen. Dat volgt uit §1.2.7.3 van de BREF. In de BBT-conclusies zijn dan ook alleen BBT-GEN opgenomen voor anorganische fluorideverbindingen. Hiermee vallen organische fluorideverbindingen buiten de scope van de BREF WGC.
- b. Al zou de BREF WGC wel van toepassing zijn dan zou het meer voor de hand liggen om de onderkant van de meest toepasselijke BBT-GEN als uitgangspunt te hantieren. Dat sluit aan bij het Schone Lucht Akkoord, de oplegnotitie BREF WGC en sorteert daarnaast voor op de herziening van de Richtlijn Industriële Emissies (RIE).

ILT
Veiligheid en instituties
Publieke instellingen
Bedrijven

Datum
4 december 2024

Ons kenmerk
764966

5. BBT-conformiteit niet aangetoond

a. **Samenvoegen emissies**

Chemours vraagt extra PFAS emissies aan vanuit 15 emissiepunten. Doordat de PFAS emissies worden verdeeld over zoveel emissiepunten liggen de vrachten sneller onder de ondergrens (per emissiepunt) waaronder niet voldaan hoeft te worden aan de emissiegrenswaarde.

Het is echter BBT (BBT-5 BREF WGC) om emissies zoveel mogelijk samen te voegen tot één gasstroom zodat het aantal emissiepunten wordt geminimaliseerd. Conformiteit met deze BBT volgt niet uit de aanvraag.

b. **Geen afgasbehandeling voor het merendeel van de emissies**

Vanuit 10³ van de 15 emissiepunten waarvoor extra PFAS emissies worden aangevraagd, wordt het PFAS-houdende afgas zonder enige vorm van reiniging geëmitteerd. Hiermee wordt overduidelijk niet voldaan aan BBT en daarmee is de emissie niet vergunbaar. Voor wat betreft de emissiepunten (TL17, TL18) waarvan de emissievracht de ondergrens niet overschrijdt, wil ik naast het punt dat ik onder 5(a) heb gemaakt, opmerken dat vanwege de ZZS-classificatie de verplichting tot minimalisatie blijft. Dit staat los van de ondergrens.

c. **Doeltreffendheid actief kool filter**

Voor de emissie van PFAS-houdend afgas afkomstig uit de emissiepunten TL100 en WL1 wordt ter reiniging van het afgas gebruik gemaakt van actief kool. Zoals aangegeven in mijn advies van 14 augustus 2024 op een andere aanvraag (betreffende TFA emissies) is actief kool niet doeltreffend voor PFAS verbindingen met een korte koolstofketen. Hoe minder koolstofatomen een PFAS bevat hoe minder de PFAS blijft 'plakken' in de koolstoffilters.

Chemours definieert TFA, PFPrA en TFPrA als korte keten PFAS. TFA bevat twee koolstofatomen, en PFPrA en TFPrA drie. Echter in de regel worden ook PFAS die vier, vijf of zes koolstofatomen bevatten, beschouwd als korte keten PFAS. In de voorliggende aanvraag staat dat Chemours de emissie van HFPO-DA, PFBS, PFPeA, PFBA, PFHxS uit emissiepunt WL1 aanvraagt. Dit zijn PFAS die allemaal niet meer dan zes koolstofatomen bevatten en daarmee door actief kool niet afdoende uit de afgasstroom verwijderd kunnen worden.

Vooruitlopend op een mogelijke redenatie van Chemours dat de emissies vanuit WL1 de ondergrens voor ZZS zoals die in art 5.30 van het BAL is gespecificeerd niet overschrijdt, wil ik opmerken dat het bij de ondergrens gaat om de ongereinigde vracht. Dit is de emissie die vrijkomt als er geen nageschakelde techniek zou staan. Een nageschakelde techniek wordt geplaatst zodat de puntbron kan voldoen aan de emissiegrenswaarde. Doeltreffendheid van de nageschakelde techniek is dus van belang. Ook als de gereinigde jaarvracht onder de ondergrens komt.

Advies

Ik adviseer u om de aanvraag op basis van bovenstaande punten te laten aanvullen, alvorens een ontwerpbesluit te nemen ten aanzien van de aanvraag. Ik adviseer ook er op toe te zien dat die informatie in een zodanige vorm wordt aangeleverd, dat een goede en efficiënte afhandeling van de aanvraag mogelijk is.

ILT
Veiligheid en instituties
Publieke instellingen
Bedrijven

Datum
4 december 2024

Ons kenmerk
764966

³ TL17, TL18, L40, L41, L42, L51, TL23, TL25, TL26, TL29

Indien de aanvrager de gevraagde aanvullingen niet binnen de door u gestelde termijn worden ingediend of indien de aanvullingen niet afdoende zijn, adviseer ik u de aanvraag buiten behandeling te stellen.

ILT
Veiligheid en instituties
Publieke instellingen
Bedrijven

Ter attentie

In aanvulling op bovenstaand advies wil ik overigens nog het volgende ter informatie meegeven.

Datum
4 december 2024
Ons kenmerk
764966

1. Zoals blijkt uit jurisprudentie (bv ECLI:NL:RBZWB:2021:5086) betekent de indiening van een aanvraag niet dat er daarmee automatisch zicht op legalisatie is ontstaan. Het hoeft u er niet van te weerhouden handhavend op te treden en dwangsommen op te leggen.
2. Net als bij vorige aanvragen voor bestaande emissies dan wel (indirecte) lozingen die recentelijk – naar aanleiding van metingen - zijn ontdekt, is de verklaring van Chemours dat dit een gevolg is van de ontwikkeling van analysetechnieken waardoor er nu pas (en niet eerder) lagere concentraties gedetecteerd,- als ook een breder palet aan PFAS geïdentificeerd kunnen worden.
Indien dit überhaupt het geval zou zijn, ontslaat dat Chemours niet van de wettelijke plicht zicht te hebben op de stoffen die vanuit haar eigen fabrieken geëmitteerd en geloosd worden. Als dat niet door middel van analysetechnieken kan, dient Chemours dat zicht op een andere manier te verkrijgen. Bovendien staat er in §2.1 van de voorliggende aanvraag *“Hiermee worden de lange keten PFAS bedoeld die als ongewenst bijproduct ontstaan bij de productieprocessen of die als onzuiverheid in de gebruikte grondstoffen aanwezig zijn. Als gevolg waarvan deze stoffen aanwezig zijn in de lucht-emissies.”* Op basis van deze informatie over de gebruikte grondstoffen en reactievergelijkingen had Chemours dus al de emissie van de betreffende PFAS kunnen voorzien.
3. De aanleiding voor de aanvraag betreft een meetprogramma waarbij Chemours het afgas afkomstig uit 15 emissiepunten heeft geanalyseerd op 37 PFAS-verbindingen. De resultaten van die meetcampagne zijn de aanleiding voor de voorliggende aanvraag. De resultaten van de metingen betreffen de concentraties van de verschillende PFAS verbindingen die zijn aangetroffen in het afgas. Op basis van die concentraties heeft Chemours vervolgens de jaarvracht berekend.

Uit de resultaten van de metingen kwam naar voren dat Chemours PFAS-verbindingen emitteert die nog niet eerder zijn vastgesteld, maar ook: *er zijn “sommige PFAS in hogere waarden (hogere jaarvracht) aangetroffen dan toegestaan in een voorschrift. Voor die situaties wordt door deze aanvraag een wijziging van de betreffende voorschriften aangevraagd.”*

Dat de concentraties voor deze laatste categorie voor het overgrote deel zijn vastgesteld op 0,01 mg/Nm³ roept vragen op. Hoe kan een dergelijke concentratiemeting aanleiding zijn tot het aanvragen van een hogere emissie dan eerder was vergund? Het ligt in de rede dat de eerder vergunde emissie dan is gebaseerd op een lagere concentratie. Maar dat is weer tegenstrijdig met de stelling van Chemours dat deze concentraties niet eerder vastgesteld konden worden.

Verzending en publicatie

Deze brief wordt tevens gepubliceerd op de website van de ILT.

DE INSPECTEUR-GENERAAL LEEFOMGEVING EN TRANSPORT,
namens deze,

DE INSPECTEUR ILT/TEAM BEDRIJVEN
namens deze,

ILT
Veiligheid en instituties
Publieke instellingen
Bedrijven

Datum
4 december 2024

Ons kenmerk
764966